

KJAK

Jú, sanniliga økti fullveldissamgongan um tilflytingina!

ANNITA Á FRÍÐRIKSMØRK

Sámal Matras Kristiansen (SMK) vil í grein í Dimmu mikukvøldið 8.august verða við, at fullveldissamgongan økti ikki um tilflytingina. Hetta upphald sigur hann

seg undirbyggja við einari talvu, sum vísir broytingarnar í fólkatálinum frá 1990 til 2010.

Eg fari fyrst at takka honum fyri talvuna, sum hann

leggur við greinini. Talvan undirbyggir jú heilt greitt – og enntá við greiðum tølum, at ongantíð í Føroya søgu er tilflytingin økt so nógv sum tíðarskeiðið frá 1998 til 2003. **Tøl og aftur tøl!**

Telja vit tølini saman sum SMK gevur okkum, síggja vit, at fólkatilflytingin vaks við heili 10.801 fólki meðan fullveldissamgongan sat. Meðan fólkafráflytingin er væl minni.

Samanbera vit hetta seks ára tíðarskeið við tey seks árin frammanundan - frá 1992 til 1997 - síggja vit, at fólkatilflytingin – sambært

somu talvu – vaks við 8.933 fólki. Og tey seks árin aftaná fullveldissamgonguna vaks fólkatilflytingin til Føroyar við 8.558 fólki.

Nettotilflyting

Hetta eru stór tøl, serliga um vit bara hyggja at tilflytingini. Men tað er netto-tilflytingin, sum er áhuga-verd. Men eisini her skarar tíðarskeiðið hjá fullveldissamgonguni framúr. Øll árin meðan fullveldissamgongan sat, er fráflytingin væl lægri enn tilflytingin (sambært tølunum, sum liggja við

greinini hjá SMK). Og tá ið tilflytingin er størri enn fráflytingin sleppur fólkatálið at vaksa ár eftir ár eftir ár meðan fullveldissamgongan situr. Og fólkatálið økst við gott tvey túsund fólki hesi árin.

Men tíverri, so skjótt sum fullveldissamgongan fer frá, hevur fráflytingin verið størri enn tilflytingin. Tað er at harmast um sjálvsagt, tí hetta hevur gjørt, at fólkatálið í Føroyum er minkað hvørt ár frá 2004.

Fakta á borðið!

Eg eri samd við SMK, at

tað hevði verið gott við eini faktekksending (sum hann kallar tað) í Kringvarp Føroya. Men tá ið hon ikki er veruleiki, er hinvegin gott, at samfelagsfrøðingar og enntá teir, sum siga seg vera floksloysingar skriva og koma við nøkrum fakta á borðið. Serliga fegin eri eg um tølini, sum SMK leggur við grein síni. Tey undirbyggja jú heilt greitt orðini hjá Gunvør Balle, har hon skivar: "...Tá fullveldisstríðið var fremsta politiska raðfesting frá 1998, fluttu fólk heim í hópatali, tí tey vildu vera við til at byggja land..."

Tá ið fólkatilflytingin var í hæddini!

ANNITA Á FRÍÐRIKSMØRK

Er tað nakað, sum er takksamt, so eru tað hagtøl.

Hagtøl kanst tú fáa at síggja út akkurát sum tú vilt. Hetta lærdu vit í samfelagsfrøði í fólka-skúlanum á Strondum. Men tá ið nú Sámal Matras, samfelagsfrøðingur við tveimum ymiskum grafiskum myndum roynir at

fortelja okkum, at fullveldissamgongan økti ikki um tilflytingina, so fari eg at royna meg við tí triðju grafisku myndini fyri at avmytifisea hansara upphald. So kann veljarin sjálvur meta um, hvør hevur rætt.

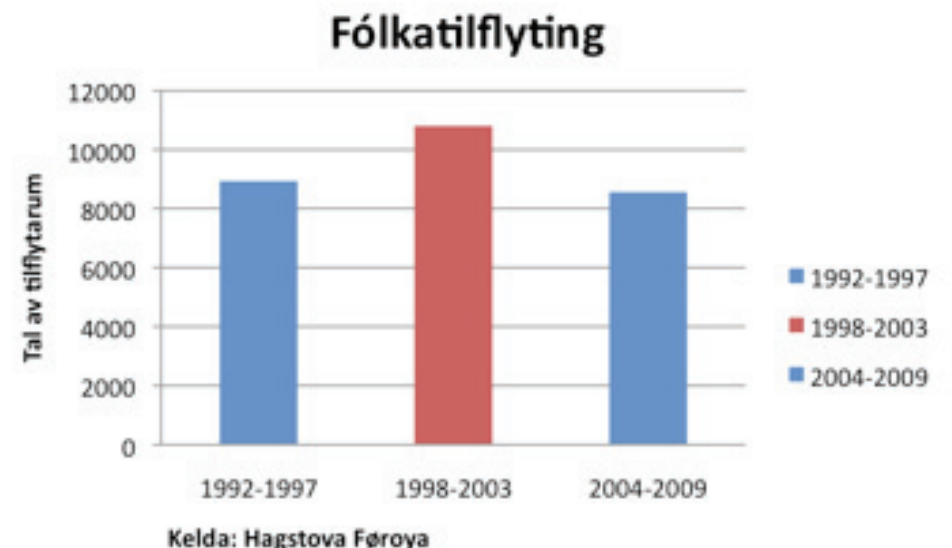
Fullveldissamgongan, sum SMK samanber við, sat í knapt seks ár. Um

vit samanbera hesi seks árin, við tey seks árin frammanundan og tey seks árin aftaná fullveldissamgonguna, so sær myndin soleiðis út - grafiskt sæð:

Tað, sum hinvegin eigur at takast við til eina mynd sum hesa, og eisini við til tær grafisku myndir, sum SMK setur fram, er, hvør orsøkin er til gongdina.

Grafisk mynd í sær sjálvum nýtist ikki at verða ósonn, men kann lættliga snara sannleikanum til at vísa tað, sum tú ynskir.

Fyri tað fyrsta hevði fólkafráflytingin í fyrri helvt av '90unum verið so ógvuslig, at fólkatálið í 1995 var kunstiga lágt. Tá ið tað so byrjar at kvinka uppeftir aftur, er hetta fyrst og fremst

fiskivinnuni og harvið eisini búskapinum fyri at takka. Tá ið nú bæði fiskivinnan og búskapurin ganga rætta vegin økst fólkatálið.

Hesin fólkaøkstur, sum byrjar í 1996 er m.a. orsakað av, at fólkatálið framman-

undan hevur verið søguliga lágt. Saman við hesum og við øðrum politiskum avdúkingum í '90unum, og við einum kompotentum viljastærkari samgongu (skal eg siga tað sjálv), so økst sjálvbjargniskenslan og viljin í

fólkinum at klára seg. Hetta er so eisini ein av orsøkunum til, at fleiri fólk enn í nøkrum øðrum 6-ára tíðarskeiði velja at flyta til Føroyar meðan fullveldissamgongan sat.